

громадянського суспільства до дій політиків, які повинні були б забезпечити розвиток правової демократичної держави. З іншого боку, самі громадяни знаходяться в пошуку свого місця в сучасних реаліях політичної системи. З цієї точки зору, необхідно звернути увагу на недостатню політичну соціалізацію громадян, брак теоретичних знань з політико-правової культури. Це стосується і молоді, яка сприймає демократичні свободи як можливість висловити власне «я» (що теж необхідно), позаяк слід враховувати і обов'язки та необхідність суспільної відповідальності громадянина. Саме тому політична соціалізація молоді відіграє системоутворюючу світоглядну роль у формуванні особистості-громадянина, що в подальшому впливатиме на розвиток суспільства.

Бібліографічні посилання:

1. Коваль Г. Особливості політичної соціалізації молоді на сучасному етапі розвитку української державності. Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. К., 2008. Вип. 13. С. 244-253.
2. Оленич С. Місце та роль соціальних інститутів сучасного українського суспільства в процесі становлення молоді. URL: dspace.dpu.edu.ua/youngsc/AQGS/2012_1/5.pdf
3. Пірен М., Ясенова А. Соціалізація молоді в українському суспільстві: стан, особливості становлення. URL: <http://social-science.com.ua/article/658>
4. Савін Є. Формування профілю сучасної успішної молоді людини в контексті реалізації державної молодіжної політики. Державне управління: удосконалення та розвиток. № 1, 2013. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=617>
5. Ціннісні орієнтації сучасної української молоді. Щорічна доповідь Президенту України, Верховній Раді України про становище молоді в Україні (за підсумками 2015 року). Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики; [редкол.: Жданов І. О., гол. ред. колег., Ярема О. Й., Беляєва І. І. та ін.]. К., 2016. 200 с.

Івченко Оксана Миколаївна,
старший викладач
кафедри фізичного виховання юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Місяць Юрій Володимирович,
викладач кафедри фізичного виховання
юридичного факультету Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ДОПІНГ У СПОРТІ, НОРМАТИВНА БАЗА
ТА НАСЛІДКИ ЇХ ВЖИВАННЯ**

Наявність забороненої речовини, її метаболітів (проміжних продуктів обміну речовин) або маркерів (ознак) у пробі, взятій у спортсмена вважається допінгом. Порушенням також є відмова спортсмена надати біологічну пробу.

Крім того, заборонені внутрішньовенне вливання «поліпшених» складів крові, фізичні і хімічні маніпуляції з кров'ю, зокрема, насичення її еритроцитної масою (кров'яний допінг), використання генетичних клітин для поліпшення спортивних результатів. Порушенням також визнається і спроба використовувати ці заборонені речовини і методи.

Чому ж такий небезпечний допінг для спортсменів? Допінг не тільки дозволяє поліпшувати спортивні результати спортсменів, створювати умови для нечесних перемог, суперечить «духу спорту», приносить публічну ганьбу і сором, стресові і трагічні зміни в житті, але і представляє реальний ризик для здоров'я молодих спортсменів, різних вікових груп [2].

Згадаймо переконливий образ маятника: чим більше амплітуда, тим сильніше удар. Стимулятори, наприклад, неминує породжують безсоння, внутрішнє тремтіння, порушення координації рухів, занепокоєння і агресивність, серцеві напади. Так, гормони росту, крім того, що шкодять печінці, щитовидній залозі, серцю, суглобам і порушують зір, можуть навіть змінити обличчя людини, збільшити його лоб, надбрівні дуги, череп і щелепи. Улюблений же багатьма

спортсменами еритропоетин робить кров густою і липкою, може викликати не тільки високий тиск, сильне серцебиття, а й інсульт.

У США, наприклад, реєструється до 115 раптових смертей спортсменів на рік. Так, з 1994 по 2006 р в цій країні померло раптово на змаганнях або поза змаганнями 1 290 спортсменів.

За оцінкою відомого дослідника проблем допінгу Алессандро Донаті (Alessandro Donati), не менше 15,5 млн чол. в сучасному світі споживають допінг і анаболічні стероїди. З них спортсмени складають 35-37%, військові – 38-40%, поліцейські – 4-6%, представники шоу-бізнесу – 1-2%. Ще приблизно 12-20% припадає на осіб, які вживають допінг в лікувальних цілях [2].

Міжнародна асоціація легкоатлетичних федерацій (IAAF) прийняла правило, згідно з яким федерації розподіляються на три категорії в залежності від ризику вживання допінгу. Нажаль, Україна потрапила в групу А, в яку входять найбільш схильні до вживання допінгу країни. Загалом, в цій групі 4 країни, також туди потрапили федерації легкої атлетики Кенії, Білорусі та Ефіопії. Таким чином, спортсмени з цих країн зобов'язані проходити поза змаганнями перевірки на допінг щонайменше тричі за 10 місяців до чемпіонатів світу та Олімпійських Ігор. Щорічно WADA оновлює міжнародний стандарт, який містить список заборонених субстанцій і заборонених методів. Спортсмени міжнародного класу зобов'язані добре знати цей список, зокрема, які субстанції і методи не можна вживати ні за яких обставин, а які – тільки в змагальний період.

Відповідно до міжнародного стандарту WADA будь-які фармакологічні субстанції, не допущені державними органами як терапевтичний засіб, виявлені в біологічних пробах спортсменів, визнаються допінгом з усіма витікаючими наслідками. До цих субстанцій також відносяться і лікарські препарати, які знаходяться в стадії доклінічних або клінічних випробувань.

Центральний орган виконавчої влади сфери фізичної культури і спорту у співпраці з Національним олімпійським комітетом України, Національним комітетом спорту інвалідів України, Спортивним комітетом України, Всесвітнім антидопінговим агентством, НАДЦ, національними спортивними федераціями, всебічно сприяє у впровадженні положень Закону України «Про антидопінговий контроль у спорті» серед спортсменів, тренерів та інших осіб, які мають відношення до участі, або беруть участь у підготовці спортсменів до змагань [1].

Міжнародний олімпійський комітет (МОК) з 2004 року позбавив 10 українських спортсменів медалей, які вони завоювали на Олімпійських іграх 2004, 2008 і 2012 роках, через допінг. Про це повідомляє Міністерство молоді та спорту, пишуть "Українські новини". Так, золотої медалі позбувся Юрій Білоног, яку він отримав за штовхання ядра, а Олена Олефіренко – бронзової медалі, завойованої в академічному веслуванні (Олімпіада-2004 в Афінах в Греції). Ольга Коробка була позбавлена срібної медалі, отриманої під час змагань з важкої атлетики, Людмила Блонська – срібної медалі в змаганнях з легкої атлетики, Наталія Давидова – бронзової медалі з важкої атлетики, Денис Юрченко – бронзової медалі з легкої атлетики, Василь Федоришин – срібної медалі за вільної боротьби. Медалі були завойовані на літній Олімпіаді-2008 в Пекіні. Також МОК позбавив Юлію Калину бронзової медалі в змаганнях з важкої атлетики та Олександра П'ятницю срібної медалі в змаганнях з метання списа, які вони отримали на Олімпіаді-2012 року в Лондоні. Варто також відзначити, що в 2017 році МОК позбавив бронзової олімпійської медалі з п'ятиборства на іграх 2008 року в Пекіні українську спортсменку Вікторію Терещук. Повторна перевірка аналізів 35-річної спортсменки виявила заборонений анаболічний стероїд "Туринабол".

Головним залишається питання, чи варто ризикувати своїм здоров'ям, репутацією, як своєю, так і країни, яку ти представляєш таким ганебним способом, переступаючи не лише через свою гідність, але і через Закон?

Бібліографічні посилання:

1. Закон України / Про внесення змін до Закону України «Про антидопінговий контроль у спорті» // Відомості Верховної Ради України, 2001, № 23, ст.112.
2. Всемирный антидопинговый кодекс 2009 // Всемирное антидопинговое агентство / пер. с англ. М.: РУСАДА, 2014.